این عکس‌ها گوشه‌ای از تلاش معلمان دانش‌آموزان ناشنوای اصفهانی را برای آموزش در دوران کرونا به تصویر می‌کشد/عکس: تسنیم

آیا دانش‌آموزان با نیاز ویژه در روزهای کرونایی آموزش مناسبی می‌بینند؟

استثنا از شادی

لیلا شوقی

جامعه

حالا چند روزی است که از شروع سال تحصیلی می‌گذرد. پای حرف معلمان که می‌نشینیم از مشکلات عجیب‌وغریب سیستم آموزش مجازی وزارت آموزش‌وپرورش یعنی همان «شاد» می‌گویند؛ از این‌که بارگذاری فیلم در سیستم کند است و این نرم‌افزار در برخی سیستم‌های عامل جواب نمی‌دهد. اما عملکرد سیستم شاد، برای یك گروه خاص یعنی کودکان استثنایی که معلمان‌شان تأکید دارند به آنها دانش‌آموزان با نیاز ویژه بگوییم، متفاوت است. یعنی بسیاری از امکانات این نرم‌افزار مانند صدا، دوربین و فضای گفت‌وگو برای دانش‌آموزی که به وسایل کمك‌آموزشی هم نیاز دارد، مؤثر نیست. به همین دلیل است که بسیاری از معلمان و حتی والدین کودکان با نیاز ویژه، آموزش از راه دور را برای این کودکان نامناسب می‌دانند. شاید به خاطر همین است که بسیاری از آنها تصمیم گرفته‌اند دانش‌آموز خود را در مدرسه آموزش دهند. حال در این روزهای سخت کرونایی باید به‌سلامت این کودکان، بیش از پیش، توجه شود، مخصوصاً این‌که بدانیم، بسیاری از آنها بیماری‌های زمینه‌ای دارند و نمی‌توانند از خود مراقبت کنند.

می‌گوید که آموزش برای دانش‌آموزان او، از طریق حس‌های مختلف یعنی بویایی، لامسه، چشایی، بینایی و شنوایی امکان‌پذیر است و این آموزش‌ها هم با تمرین و تکرار کامل می‌شود و در سیستم «شاد»، به این نیاز آموزشی خیلی محدود توجه شده یا این‌که اصلاً توجه نشده است. این را محسن باقری، مدیر مدرسه حاج‌حسن نقوی‌سمجانی شهر اراك می‌گوید. باقری این روزها، سرش شلوغ است و برای آموزش دانش‌آموزانش تلاش می‌کند. او می‌گوید: «بسیاری از کودکان با نیاز ویژه، از خانواده‌هایشان حرف‌شنوی ندارند و با معلم راحت‌تر ارتباط برقرار می‌کنند. همه اینها آموزش به این کودکان را هم برای معلمان و هم برای خانواده‌ها در دوره شیوع کرونا سخت‌تر کرده است.»

باقری معتقد است که آموزش به کودکان با نیازهای ویژه باید رودررو باشد تا فرآیند یادگیری کامل شود. به خاطر همین است که آنها در مدرسه خود، تقریباً از سیستم شاد استفاده نمی‌کنند و با معلمان خود تصمیم گرفته‌اند که دانش‌آموزان را روزانه و تك‌نفره به مدرسه دعوت کنند. هرچند که او می‌گوید، این کار هم ریسك بالایی دارد؛ چراکه بسیاری از دانش‌آموزان بیماری‌های زمینه‌ای مختلفی مانند مشکلات قلبی، دیابت یا بیماری‌های دیگر دارند و خیلی‌هایشان هم دارو مصرف می‌کنند.

به خاطر همین است این مدیر مدرسه، از خانواده‌ها خواسته است تا اگر دوست دارند، فرزندشان را به مدرسه بیاورند و در تمام طول آموزش هم کنارش باشند، آموزشی که فرد به فرد انجام می‌شود. البته مدرسه باید برای این کار آماده باشد، یعنی هم هرروز ضدعفونی شود و هم شرایطی ویژه برای دانش‌آموزان آماده کند. باقری اما می‌گوید: «من بودجه‌ای در اختیار ندارم. ولی بازهم با هزینه‌های اندک و کارهای خلاقانه، دستگاه ضدعفونی‌کننده ساختم تا هرروز و بعد از پایان کلاس درس، شرایط را برای ورود دانش‌آموزان بعدی، آماده کنم.» به گفته او با این تدابیر حدود ۷۰ درصد خانواده‌ها اجازه داده‌اند دانش‌آموزان به‌صورت حضوری به مدرسه بروند و ۳۰ درصد دیگر هم ترجیح می‌دهند فرزندانشان در خانه تعلیم ببینند.

تکرار پایه در روزهای کرونایی

مجید قدبیگی، معلم مدرسه دانش‌آموزان با نیاز ویژه نور اراک است و به شاگردهای ۱۴ تا ۱۶ ساله، آموزش می‌دهد. او دل‌پری از امکانات سیستم آموزش مجازی وزارت آموزش‌وپرورش دارد و می‌گوید: «قبل از شروع سال تحصیلی با هزار ترفند و راه خلاقانه، برای دانش‌آموزان فیلم آموزشی گرفتم و به آنها با وسایل خاص آموزش دادم، اما فیلم‌هایم به‌سختی در نرم‌افزار بارگذاری می‌شود.»

قد بیگی از کندی اینترنت گلایه و تأکید دارد که گاهی ساعت‌ها زمان می‌برد تا یک فیلم در نرم‌افزار شاد بارگذاری شود. بعد از آپلود فیلم‌ها در نرم‌افزار هم او امیدی به این‌که دانش‌آموزانش از فیلم‌ها استفاده کنند، ندارد. چراکه بسیاری از شاگردهای او به تبلت یا گوشی هوشمند دسترسی ندارند. او تعریف می‌کند که هشت نفر از دانش‌آموزانش گوشی هوشمند ندارند و می‌گوید: «ارتباط برقرار کردن با دانش‌آموزان در کلاس درس هم سخت است، ارتباط برقرار کردن از راه دور سخت‌تر هم شده است.» این در حالی است که بسیاری از دانش‌آموزان او که کم‌توان ذهنی هم هستند، در زمان آموزش از جای خود بلند می‌شوند و کلاس درس را رها می‌کنند. او می‌گوید که در این شرایط، برخی خانواده‌ها همکاری نمی‌کنند و همه اینها مسائل آموزش به این دانش‌آموزان را دشوارتر هم می‌کند.

بازدهی اندک

اکرم دارابی، معلم مدرسه دانش‌آموزان با نیاز ویژه نور اراک از همان اول به ما می‌گوید که به بازده ۵۰ درصدی هم راضی است؛ هرچند که با این شکل از آموزش، رسیدن به همین بازدهی نیز برای این معلم بسیار دشوار است. او به دانش‌آموزان پایه دوم کم‌توان ذهنی، که ۸ تا ۱۰ سال دارند، آموزش می‌دهد، اما نکته‌ای که می‌تواند بازدهی آموزش‌های او در این روزهای کرونایی را بالا ببرد، همراهی خانواده‌ها با دانش‌آموزان است؛ این‌که خانواده‌ها در همه شرایط، در آموزش از راه دور آموزش‌های حضوری تک‌نفره با او همراهی کنند. دارابی در این باره می‌گوید: «برای آموزش به کودکانم، نیاز دارم که با آنها درگیر شوم و به‌عنوان یک معلم، نقش مدیریتی ایفا کنم، با آموزش از راه دور، این نقش از من گرفته شده است.»

او همچنین تأکید دارد که در این شرایط بخشی از نقش معلم را خانواده‌ها باید در خانه ایفا کنند و این در حالی است که بسیاری از خانواده‌ها نمی‌توانند زمان کافی در اختیار فرزندشان بگذارند، همه اینها آموزش راه دور را برای معلمان دانش‌آموزان با نیاز ویژه سخت‌تر می‌کند و به خاطر همین است که او تصمیم گرفته، به هرکدام از شاگردهایش، تک‌به‌تک به‌صورت حضوری آموزش دهد.

اما در این شرایط، با فرزندان خانواده‌ای که به رفت‌وآمد به مدرسه اعتماد ندارد، باید چه کرد؟ دارابی می‌گوید خیلی از خانواده‌ها می‌ترسند فرزندشان در خودرویی که ضدعفونی نشده یا در نیمکتی که آماده حضور فرزندشان نیست، بنشیند و این حضور دانش‌آموز در مدرسه را هم سخت کرده است. به همین دلیل او این روزها، برخی دانش‌آموزانش را به‌صورت حضوری و بعضی دیگر را به شکل آنلاین آموزش می‌دهد.

رضایت از آموزش آنلاین

هادی انصاری، معلم فردوس شهر تبریز است و به کودکان اوتیسم آموزش می‌دهد. او از این‌که دانش‌آموزانش با سیستم آموزش از راه دور آموزش می‌بینند، راضی است. انصاری می‌گوید: «دانش‌آموزان من استرس زیادی داشتند، ولی حالا با این سیستم آموزشی، کمتر تحت‌فشارند و راحت‌تر هم ارتباط برقرار می‌کنند.» او معتقد است سیستم آموزش از راه دور، نه برای همه کودکان با نیاز ویژه، بلکه برای بعضی از آنها مناسب است. به گفته انصاری، دانش‌آموزانش با این سیستم به‌راحتی ارتباط برقرار می‌کنند و راحت‌تر آموزش می‌بینند، موضوعی که گفتن آن‌هم به لبان او خنده می‌آورد. انصاری در این زمینه تحقیقی انجام داده و به این نتیجه رسیده که آموزش از راه دور برای دانش‌آموزان اوتیسم حتی راحت‌تر است و یادگیری آنها را بهتر هم می‌کند. هرچند می‌گوید: «برخی دانش‌آموزان اوتیسم هم با این سیستم ارتباط برقرار نمی‌کنند و تا کنار معلم حضور نداشته باشند، یاد نمی‌گیرند، اما درصد بالایی از آنها راحت ارتباط برقرار می‌کنند.»

کار مضاعف عاشقانه

شاید سیستم ترکیبی حضوری و از راه دور برای برخی دانش‌آموزان خاص مناسب باشد، اما قطعاً این سیستم برای دانش‌آموزان ناشنوا مناسب نیست. به همین علت، این روزها کار برای غزاله شفیعی که دریکی از مدارس استثنایی در شهر رشت کار می‌کند، سخت‌تر است. به‌خصوص این‌که او به دانش‌آموزان کلاس اول ناشنوا که تا به‌حال تحت آموزش قرار نگرفته‌اند، آموزش می‌دهد. او تقریباً در فضای مجازی نمی‌تواند با آنها ارتباط برقرار کند، چراکه باید از لب‌هایش، فیلم بگیرد و همزمان از زبان اشاره هم استفاده کند. همچنین سیستم آموزش از راه دور، قابلیت ترجمه یا استفاده از زبان اشاره را ندارد. به همه اینها البته باید زبان اشاره متفاوت را هم اضافه کرد. او در این زمینه توضیح می‌دهد: «بزرگ‌ترین مشکل من این است که زبان اشاره، زبان رسمی نیست و ممکن است زبان اشاره‌ای را به کار بگیرم که دانش‌آموزم آن را نداند.»

به خاطر همه اینها این معلم ترجیح می‌دهد دانش‌آموزانش را به مدرسه فرابخواند و تک‌به‌تک با آنها ارتباط بگیرد. در این شرایط، آموزش دانش‌آموزان ساعت‌ها بیشتر از زمان عادی مدرسه، وقت او را می‌گیرد. حقوق دریافتی اما همان میزانی است که در شرایط عادی به یک معلم می‌دهند. شفیعی می‌گوید: «وقتی معلم بچه‌های با نیاز ویژه باشید، یعنی قید پول را زده‌اید و با عشق کار می‌کنید.»

پروتکل‌ها رعایت می‌شود

جواد حسینی، رئیس سازمان آموزش‌وپرورش استثنایی کشور از رعایت پروتکل‌های بهداشتی در مدارس استثنایی می‌گوید و معتقد است در شرایط شیوع کرونا، رعایت پروتکل‌ها در مدارس استثنایی راحت‌تر است و مدارس این حوزه نمره خوبی هم در رعایت پروتکل‌های بهداشتی گرفته‌اند. او در گفت‌وگو با جام‌جم با اشاره به آمارهای سازمان متبوعش توضیح می‌دهد: «میانگین تعداد دانش‌آموز در مدارس استثنایی ۵۱ نفر است و هر کلاس نیز به‌طور متوسط پنج دانش‌آموز دارد. از نظر سرانه معلم هم، برای هر شش دانش‌آموز، یک معلم داریم، بنابراین برای ما امکان رعایت پروتکل‌ها در ۱۶۰۰ مدرسه‌مان راحت‌تر است.»

حسینی همچنین درباره بودجه مواد ضدعفونی‌کننده می‌گوید که تاکنون چهار میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان برای مواد ضدعفونی‌کننده پرداخت‌شده و پنج میلیارد تومان هم برای سرویس ایاب و ذهاب در اختیار مدارس استثنایی قرار گرفته است. از نظر او، سیستم آموزشی ترکیبی برای مدارس استثنایی مناسب است و در این شرایط، دانش‌آموزان می‌توانند در مدارس به‌صورت تک‌نفره یا بدون حضور در مدرسه و از راه دور، آموزش ببینند.

او البته به آموزش ۲۰ تا ۲۲ ساعته مناسب دانش‌آموزان با نیاز ویژه در تلویزیون هم اشاره می‌کند و معتقد است همه اینها برای این کودکان خوب است و مدیر مدرسه هم می‌تواند برای هر دانش‌آموز برنامه‌ریزی جداگانه‌ای داشته باشد تا هر طور که معلم و خانواده تصمیم می‌گیرند، او را تحت آموزش قرار دهند.

رئیس سازمان آموزش‌وپرورش استثنایی کشور در ادامه می‌گوید: «شیوع نابهنگام ویروس کرونا به ما و نظام آموزشی کشور، تحمیل‌شده است و در این شرایط، این تنها کاری است که می‌توانیم انجام دهیم.» او تأکید دارد که توجه به‌سلامت دانش‌آموزان، مهم‌ترین اولویت آموزش‌وپرورش استثنایی است و ازآنجاکه عمده دانش‌آموزان با نیاز ویژه توانایی خود مراقبتی ندارند، اکنون نیاز به حمایت خانواده و مسؤولان مدرسه، بیشتر از هر زمان دیگری احساس می‌شود.

نکته مهمی که اما درباره آموزش کودکان با نیاز ویژه وجود دارد، ناکارآمدی برنامه شاد برای این دانش‌آموزان است. به‌علاوه، در سیستم شاد، شرایطی برای ارائه آموزش‌های دیگر، یعنی آموزش با وسایل کمک‌آموزشی یا روش‌های آموزشی خاص کودکان، مانند زبان اشاره وجود ندارد. هرچند حسینی می‌گوید در چند روز آینده این نرم‌افزار به‌روزرسانی می‌شود و در نسخه به‌روز شده، امکاناتی هم برای کودکان با آموزش ویژه وجود دارد؛ اما آیا همه کودکان می‌توانند از آموزش راه دور استفاده کنند؟ آیا همه آنها به گوشی‌های هوشمند یا تبلت دسترسی دارند؟ آن‌طور که رئیس سازمان آموزش‌وپرورش استثنایی کشور می‌گوید، قرار است آموزش‌وپرورش برای دانش‌آموزانی که گوشی هوشمند یا تبلت ندارند، این ابزارها را تهیه کند.

نابینایی در شاد

زندگی+

برای اسما رنجبری که نابیناست و دانش‌آموز زرنگی هم است، حضور در مدرسه از همه‌چیز مهم‌تر است. او شاید بتواند از راه دور، درس‌های خواندنی را با شنیدن یاد بگیرد، اما حضور در مدرسه به او کمک می‌کند تا درس ریاضی یا علومش را بیاموزد.

اسما ۱۲ ساله است و این روزها، به کمک پدر و مادر و معلمش که او هم نابیناست درس می‌خواند. پدر اسما، جهان رنجبری، می‌گوید که خط بریل را بلد نیست و از روی کتاب روخوانی به دخترش آموزش می‌دهد. رنجبری همچنین توضیح می‌دهد که اسما کار با فضای مجازی را هم یاد نگرفته است و زمان زیادی می‌خواهد تا خانواده‌ها به او یاد دهند که چطور باید با فضای مجازی ارتباط برقرار کند. این فضا البته برای اسما ناشناخته است و او تنها با استفاده از صوت می‌تواند مطالب آموزشی را یاد بگیرد. پدر اسما می‌گوید که در شیوه آموزش آنلاین، از حس لامسه که برای دانش‌آموزان نابینا خیلی هم واجب است، استفاده نمی‌شود و تنها به استفاده از حس شنوایی توجه شده است. او نگران است که دخترش به این شیوه درس‌ها را یاد نگیرد.

حق با شماست

info@jamejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#مترو-شهرک-ابریشم

توکلی شهمیرزادی از کرج:

از مسوولان مترو خواهشمند است برای احداث ایستگاه مترو در شهرک ابریشم با توجه به تعداد ساکنان و نبود حمل‌ونقل عمومی مناسب، تدابیری را بیندیشند.

#ایستگاه-دوچرخه

کریمی از تهران:

ایستگاه دوچرخه پارک بسیج غیرفعال است؛ چرا؟ با توجه به این‌که این پارک جای مناسبی برای دوچرخه‌سواری است، نسبت به راه‌اندازی دوباره این ایستگاه اقدامی صورت گیرد.

#دانش-آموز-اجبار

رجبی از تهران:

با این که تکلیف حضوری یا غیرحضوری مدارس هنوز مشخص نیست اما مدرسه جاوید مهر در منطقه ۱۸ خانواده‌ها را برای خرید یونیفرم مدرسه اجبار کرده‌اند. این در حالی است که برخی خانواده‌ها توان پرداخت هزینه ۲۲۰ هزار تومانی لباس‌های فرم را ندارند.

#مسافربر-تخلف

عباسی از تهران:

بسیاری از مسافربرهای شخصی سه سرنشین در صندلی عقب سوار می‌کنند و هیچ توجهی به اخطارهای ستاد مبارزه با کرونا در این مورد نمی‌کنند.

#پیاده‌رو-موتور

نجاتی از تهران:

موتورسواران خیابان جمهوری برای تردد از پیاده‌رو استفاده می‌کنند که باعث وحشت عابران پیاده می‌شوند.

#نشت-آب-مترو

لوری از تهران:

در ایستگاه متروی بیمه در راهروهای ورودی تا سکوی قطار چند نقطه نشتی آب شدید دارد که به صورت خطرناکی در حال افزایش است. لطفا تا برای مسافران حادثه‌ای رخ نداده برای رفع این مشکل اقدام شود.

جوابیه

در پی درج پیامی سه‌شنبه ۱۳۹۹/۰۶/۴ با عنوان «بازار-فرسوده» مدیر ارتباطات و اموربین‌الملل سازمان نوسازی شهرداری شهر تهران با ارسال نمابری اعلام کرد: با توجه به این‌که محدوده بازار بزرگ تهران در ۵۶/۸/۲ و به شماره ثبت ۱۵۴ در فهرست آثار ملی کشور به ثبت وزارت میراث فرهنگی رسیده و دارای پهنه تاریخی است، هرگونه دخل و تصرف در آن، (مشخصاً در حوزه مرمت، بازسازی و تعمیرات) نیازمند دریافت مصوبه از آن وزارت و رعایت ملاحظات مربوطه است.